

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Breviarium benedictinum - Cod. Schwarzach 2

[Weissenburg], [zwischen Anfang des 14. Jahrh. und 1509]

Proprium de sanctis

[urn:nbn:de:bsz:31-183785](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-183785)

Deu creator hie mentes
tuos usque imple sup
na gen que tu creasti
petra. **Q**ui paradisi dicens
donu dei altissimi fons inuis
ignis caritas et spiritalis un
tio. **S**u sepeformis munere
deceit dei tu dignus tu rito pro
misso patris sermone ditas
gutturum. **A**ccende lumen sen
sily in fante amore cordis in
firma nri corpus uirtute fir
mas ppetra. **H**ostem repella
longius patensq; tones prin
ductore sic te primo uitemus
quie norium. **P**er te sciam
da patre uolamus atq; filiu
te ut uult; spm credamus om
ni tempore. **A**men. **A**d nocentiu.
Am xpe athen ascenderat uogel
fies unde uenerat pmissio patris
munere scin daturus spm.
Solempnis urgebat dies quo
mysticos septemphici orde uoluit
sepius signat beata tempa.
Dum hora ciuicis tercia re
pente multitudi innotat otan
tily aples d'n uenisse munitat.
De patris ergo lumine decoris
ignis almus est quo fido xpo
poreo calore uerbi coplent.
impleta quidem uiscera affla

ta sed spm uoces diuersas i
conant fuitur dei magnalia.

Ex omi gente cogniti greci
latini barbari cunctisq; ad
mirantib; linguus locunt om
nily. **I**uxta tunc in credula mis
sana turba spm ructare mis
ti campula alumpnos xpi con
crepant. **S**ed signis et uirtu
tily occurrit et docet petrus sal
sas probari pfitos iohelis testi
monio. **G**la pater dno natoq;
qui a mortuis surrexit et patri
clito in sempiterna scla. amen.

De sctis stephano uirtus.

Sanctus dei piole pthomari
stephane stephane. qui uirtu
te caritatis circumfusa
tatis undiq; dnm pro inimico
coorati pld. **A** unde ptes pro
uoto tibi nunc collegio. ut tu
pitiatu d'ns nos purgatis a
peccatis iungat celi curib; **G**la
et honor id. **D**e sctis iohanne

Solemne dies aduenit qua
uirgo reliq; petre euangeli
sta maximo iohannes et apostolus
hinc uota laudis solueret et
ymnuz pedit promere rateru in
stra obitimo honore rami celibus. **D**e
ue factu sup petre tuo factu uer
bere uilima in aqua domine xpi

In diebus A solis ortus

pateris pade **Q**ui marcen
ali federe motus coniungit tem
pore ut nouerim se tolete ma
tris ac patris nomine **Q**ui mar
ne solo postq uenire polo conuati
ue uerbis medibile cordis io
spesit **L**ionne **H** uisus pater af
fida ite vestra solitas eromina
e celo dones pzenma uon pre
rasnie retna **S** uerum exctis
reidibus ue xpi in tezam bul
tibus in trinitatis nomine te a
deramus by rae **A** ad nod

In purificatione

Quod chorus uatum uene
randus olim spu sco ce
nit repletis in dei factu gen
trice constat esse maria **P** ei
teum celi dnmqz terre uirgo
concepit repto uirgo atqz pt
partum meruit manere in
uolata **Q**uem senex iustus
hymeon in iulius in domo sup
fir dñi gaudis ob qd optatu
yro uideret lumine xpm

Cu lidens uotis petimus pro
cantum regis eterni genitrix
fuito elata que celsi retines
olimpi regna petisti **S** it deo
illo decus atqz uirtus sit sal
fit pes sit honor phennis q
poli summa uolidet in arce ur

A it poeta xpi pura refer
ta plena gra transtiqz ue
et pmanet clarita ut fut p
secula **G**enus supni lumi
nis pcessit aula uirguis sp
sus redemptor conditor sine
gigas ecclie **H**onor matris z
gaudium inuenta spes cuden
tium p atra mortis percula re
soluit nra crumina **D**eo pat

De sco se

X mences mori uis **medico**
ta uelut pri uig nato alme spo
una uig luez vna deo ppos ex deo
A uirg fide pliaz nris sperlemes fens
qba bndictio colag solema ut ex celi p
ptone de fit dñi tū **Q**ue donasti tuo
tpe redcha mure ut bonice qz ind
mre sompede re q dñi fite vna dñi
ppria **A** lue chri z cndm bndige qz
ni uide dei fite in p nob supna dñi
ee petis p rna **D** axa deo pri tū dñi
in machiaz eoz pl ppos u nō no p rna
a dñi

In annuntiatione

A ue maris stella dei mater
alma atqz semp uirgo se
tre celi poeta **S** uimens illud
aue gabrielis ore fūda nos
in pace mutans nomen eue
S olue unela reu pter lūm
fecit in aia nra pale bona eue

ta potest. **M**onstra te esse marie
sumar p te puerum qui pro nob
natus nult esse tuus. **V**irgo
singularis inter omis mris no
culpis solutus mris fac et tal
tas. **V**itam psta puram iter
pam tutu ut uideatis ihm

semp colloceim. **S**ic laus deo
patri summo xpo decus spu
sco honor terminus r unis. **A**mu

Salue cruce. **D**e sca cruce.
sca salue mundi gla uera
spes nra uera fons gaudia sig
num salutis salus in periculy
uitale lignum uitam portans
omniu. **S**e adorandam te cru
cem uiuificam in te redemp
ti dulce decus scilicet semp lauda
mus semp tibi canimus pig
num serui p te lignu liber.

Originale cermen necans in
cruce nos a primas xpe mi
da maculis humanitate mis
ratus fragilem p cruce scam
lapsus dona uentiam. **P**rotege
salua benedic sanctifica popu
lum cunctu crucis p signacu
lum mortis auerte corpus r am
mo hoc contra signum nullu
stet periculum. **S**it deo patri
laus in cruce filij sic coequa
li laus sco spu cuius sum

nis gaudium sic anglis ho
nor sit mundo crucis muen
tio. Amen. **I**te alius.

Signum crucis mundi
le olim p oibm pnter in q
pepndit innocens xpe redem
tor omnium. **H**ec arbor est
sublimior cedris habet quas
libanus que poma nescit no
ria sed fero uito pnia. **G**u
xpe rex pssimo huius cru
cis signaculo horis mortis
omibz minure nos non abnu
as. **V**t ore tibi confono et cor
de deuotissimo possimus omni
tempo laudes referre debitas.

Se summa ds tuus. **D**e sco

Queant **I**oseph **B**aptista
laxi resonare fibris mita
gestoy famuli tuoy solue pol
luta labij uatum sco iohannes.
Nuntius celo ueniens olim
po te patri magnu fore nascen
rum uomen et uite ferrem ge
rente ordine pemit. **N**e pro
nissi dubius signu poidit
prompte modulos loquide sed
resolmstr genus penpote oz
gana uocis. **V**entris obstru
so positus cubili sensens re
gem thalanno in aneue hinc
patens nati meritis uterq ab

ditia pandit. **A**nna deserti tene-
ris sub annis circum turba
fugions peristi ue leui saltrem
maeritare uitam famino pos-
ses. **P**robatur hyrcum cogitum
camelus avibus sacris stro-
phum videntes cui later ha-
ulum sociata palstrum mel-
la locutus. **C**eteri tantum
coener uatum corde p[er]fago
uubar affuturum tu quide-
mundi sedus auferunt in-
dice produs. **N**on fuit uasti-
spacium p[er] orbis sanctorum qui
qm[od]i genitus iohanne qui ne-
fas seculi meruit lauam[en]t[um] t[er]ri-
ger linphis. **O**mnis salu-
morta q[ue] celsi nesciens saltem
nuel pudoris sp[er]tens mar-
tyr herimig[is] cultor maxime
uatum. **S**erua ter deus alio-
coruam aucta clementis du-
plicata quosdam trina cente-
no cumulata fructu te sacer-
onant. **N**unc potens n[ost]ri
meritis optimis pectoris du-
us lapides repelle asperu[um] pla-
nas tee et reflexos dirige cas-
les. **V**t pius mundi sator et
redemptor mentis pulsa luno-
ne pius rite dignetur uonies
facians ponere gressus. **G** Tam

74
patri resonemus omis et t[er]re
genite sup[er]ne cum quib[us] ses si-
mul et creator sp[iritus] regnat. **A**m.
Vera lute. **D**e s[an]cto petro.
et decore roseo lux lucis
Aome p[er]fidiisti scdm decoras colos
mclito martyro hac sacra die
que dar teis uentam. **I**am
tor celi doctor orbis partiter u-
dicos seculi uera mundi lumina
p[er] crucem alter alter enso tritū-
phans uite senatu lauati po-
sident. **I**am lone pastor petro
clemens accip[er]e uota p[er]cantum
et peccati uniuersum resolu[er]e t[er]-
potestate rindem qua cunctis ce-
lum uerbo claudis ap[er]is. **O**c-
coe egregie paulo motus insti-
et mento polim uos transire
satage donec p[er]fectum laetia-
tur plenius euacuato qd[ue] ex
parte geminus. **O**luobi-
ne pietatis unice fide deuotus
sp[iritus] robustus maxime fonte re-
pletos caritatis gemine post
morte carnis impetare uine-
re. **S**it trinitati sempiterna
gl[ori]a honor potestas atq[ue] iubilati-
o in unitate cui manet impi-
um certine et modo p[er] eterna-
selu. **A**m. **D**e s[an]cto anthonio.
Hu xpe auctor uite qui

in tuo sanguine peccati laus
ti ad e parte magdalene tribu
isti salutari fructum ponite

72
Preciosam margaritam
stellam q; clarissimam eam lo
cam locasti in arce iuanice ca
rie ut esset euidens tue exem
plum clementie. **I**nterven
tu ergo eius sis nobis p̄trius
ac nra dele p̄ca et da iure gnu
dia qui regnas cu dco patre
et spu compate. **A**mi. **De sco**

Confendar usq; **L**aurentio.
Hyden celiq; pulset inq;
ma uox atq; catus omniu te
deu collaudantiu. **H**est na
q; festiuitas et dies uenerabi
lis in quo colum pro martis
laurentius ingessit e. **Q**ui

suparis ignib; et impis toro
rotis; deuictis seuis hostib;.
nunc gaudet in celestib;. **I**p
se dignet dnm rogare poten
tissimu ut ab eternis ignibus
nos saluet et demonib;. **D**eo
pater. **I**n assumptioe s. marie.

Quem terra pontus echein
colunt aduisti pdicant t
nam regentem machina clau
stru marie baulat. **Q**ui lu
na sol et omnia deseruiunt p
tempu p̄fusa celi gra gestant

puella uisera. **M**uanti ergo la
cusa qd anglis fert semina qd
aure uirgo concepit et corde
credens pulit. **B**eata mater
munere cuius signus acriter
mundu pugallo continet ue
tris sub archa clausus est.

Beata celi nuntio secunda
sco spu deliterares gentib; cu
ius p̄ alium filius est. **O** glo
sa dña exalla sup htera qui
te creauit prouide lactas lac
to ubere. **Q**uod eua tristis ab
stulit tu reddis almo germi
ne inuent ut alia fidelos
celi fenestra facta es. **G**u te
gis ala iatura et porta lucy
fulgida uitam datam p̄ uir
ginem gentes redempte plan
dite. **D**eo pat. **I**n natiuitate

Cante uiscerib; s. marie.
Mater in intus solre
coelesta que sacra replicas festa
sco marie plaudent astra. so
lum. inate. **Q**uius magni
ficia est generatio cuius uita
sacris claruit actib; cuius fi
lius honore summu sine te
net sine. **Q**ue uirgo pepe
rit uirgo q; p̄manet lacta
ut p̄tris uiscerib; dmi portu
tem q; gerbat uisus prona

troumentib; **H**ely multiplici
laude puera regis porta sui
clausi phenititer mundi stella
fluentis floris uirgula regia.

Te nunc simpliciter scā d'heo
uoches regis petri sponſa q
posumus ut nos semp ubiq
miti munere protegas **S**cis
obrineas iurgo pēant; paces
presidium dulce diuine nob
atq; lauri regni dona phennā.

Presta summe pater patris
et unice amboꝝ q; simul spē
annue qui regnas d's unus
omni temp'e socii. **A**m. **De scō**

Tibi xpe spleu **michahole. no**
to patris uita uirtus co
ditum in conspectu angloꝝ uo
tris uoce psalli mus alderman
tes concerpando melos dam
uocib; **C**ollaudamus uone
rantes omis celi milites h p
cipue prima sō celestis exerci
tus michaholem in uirtute
concrenentē xabulum **Q**uo c
tode pꝛocul pelle rex xpe psalli
me omē nefas inimici mun
de corde et cog'e pꝛand' hō red
de tuo nas sola clementia.

Gla patri melodes psonem
uocib; glam xpo canam glam
paraclito qui d's trinus et n

75
nus exat ante scā. **A**m.

Xpē sanctoꝝ **Itē alius ad vñ**
reus angloꝝ rector hu
mam generis et auctor nobis
eternum tribue benignum
scandem regnū. **A**ngl'm pa
cis michael ad istam celitus
mitte rogatamus aulam no
bis ut credo ueniente circūcū
proſp'a cuncta. **A**ngl's fortis
gabriel et hostem pꝛallat anti
quum uoliter ab alto sepul
templum ueniat ad istud ui
fore nſm. **A**ngl'm nobis me
dicum salutis mitte de celis
raphahel ut omis sanet egro
ras pariterq; nſos dirigat
actus. **H**ile dei nſi genitx
maria totus et nobis chor'
agloꝝ semp assistat simul 7
beata contio tota. **P**restet
hoc nobis. **Sergij 7 Sachj.**

Angite celi redent'
odas alma promannus
doni trophaea pꝛelium scē
celebremus h'mni cordis
ab imo. **M**artyres scī meri
tis micantes sergius 7 sa
chus socios corona carni
a clauſtro pariter uigilantē
spem supra. **A**hilens fau
it d'ni sup'it moꝛte uener

supra arma hostis antiqui
truces atq; colubr carnis ago
ne. **Q**uino coronati scilicet fa
uore uos decus uirtus sequi
turg; sterna esse celestis meri
tis agni sanguine loci. **V**es
crucis xpi socij fideles nos uis
temp; pced; iuuare intra celoz
mercanur uobis se p t a t
ue. **P**ora fit patri geniteg
plon pnenimati scō simul ac
corstas fit tibi trino ueritate
scō compar in eum. Amen.

Hu saluatore se **P**omib; scis.

Ecce rēceptis ope subueni et
qua dei genitrix salute posce
ratis. **C**ertis omis angeli
ti et patriarchay tunc et p
phetay merita nobis precen
tur nemam. **B**aptista xpi
pater et clauis etherius
cum ceteris apilis nos soluat
nem crucis. **C**horus sa
ctus martyru confessio sa
credum et uirginalis casti
tas nos a peccis abluant. **M**o
nachoz suffragia omis q; a
ues celestis amnare uotis sup
plēt et uis poscat pnam.

Pater pissime. **Adnoce**
re uenapre omiū **num.**
confirma tuos familiares

leat semp uirginis placatus
scis pced; **B**eata quoq; agni
na celestium spūum pterita p
sentia futura mala pced; **V**a
tes eteru iudicis apli q; dñi
suppliciter explemus saluari
uestes pced; **M**artyres dei i
clit confessoris q; lucidi uis
oracionib; nos ferre in celesti
ly. **C**horus sacray uirginū
monachozq; omnū simul
cum scis omib; confortes xpi
facite. **M**ente auferte pfidam
corcentium de simib; ut xpi lan
des rebitas pfolnamus alacri.
Gla patri ingenito eiusq; u
ingento una cum scō spū in
sempiterna scēla. **A**m. **D**e scō

Martine confel **ayartino.**
sor dei ualens uigore spū
carnis fatisens artib; mo
ris future prescius **Q**ui pa
ce xpi affluens in unitate spū
diuisa membra ecclie paci re
formans unice **Q**uem uita
fert probabilem quē mors cru
ciant non ledit qui callidū uer
fura i mortis hora derogans.
Hec plebs fide purissima
tui diei gaudia uotis colit si
delib; adesto inter omib; **C**er
te quies sit temp; uite cet

Omnib; p
De la p
lappi una scilicet ca
femā uis m q
scēl opū et cō for
matay dūctē dñi
se pūna domo n
Pneis dñi m
mōs pcedib; ad
pūe uobis in te
za dūctib; oem
dōctā z dūctū
dōctay xpi a m
redūctā nra pced
ra fari pceday
Deme hūmilitatē
his actū dñi
bi filio **G**lori
de uapre dñi
num pūcto fl

O In festo pñtationis bñe xpmie. hymm
 Dei sapia attinges cuncta fortiter huani
 lapsu vicia subleuasti suauiter **S**umpfisti
 forma hoie in q̄ mortis susciperes ex alio na
 scis vgis ne coisore culpe fieres **R**eplens
 matrem dulcedinis dono dur alio claudidit
 fit plena donis in dicitur vt stella fulges orit
A morio dans indiaa certa ta efficitur tota
 nra pcedia ad te traxisti dulciter **A** ter mi
 pris ordine in templo virgo condit vbi mi
 ra dulcedis gtemplando pfruit **O** ratiom
 dedita & diuine obsequijs a mudo pcoris
 abditur archanis varat studijs **O** mira
 redudantia gratia data virginis qua cū
 ta sunt flagrantia & grata sumo nummi
Mens lingua raro spiritus sensu affer
 tus actio electa monstra celitus in matrem
 dei filio **G**loria tibi domine qui natus es
 de virgine idem manens in nomine patri
 cum sancto flamine **A** m e **V** d

Sae ad nocturnos hymnos
parietes virginis steriles natura
lucet hanc donec summi numinis susce-
perunt feliciter. **M**otum soluentes filia
ad templum trimum deserunt deo platen-
tem hostiam ibi mansuram deserunt.
Infantie tam teneri crevit virtus et
gratia in omni complens opere creatoris
obsequia. **R**egitur siti spiritus domesti-
co dictamine omnis virtutis peritus
decus splendet in virgine. **G**loria tibi
dne qui natus es de virgine idem ma-
nens in numine parum cum sancto fla-
mine. **A M E N**
In secundo vesperis ad laudes hymnus
Quei sapientia ut supra.

folatum pacis redundat como
dum detetur omne scandalum.

Vt caritatis spe sic affluam in
uicem quo corde cum suspirijs
xp̄m loquamur inuicis. **Deo p.**

Laus anglor̄ **andree apli.**

Inclita spes conditor̄ ieru
sa lem̄ d̄s delumine tu nos

ab alto respice. **N**obis secu
dans hunc diem apli sollemp
nita audire cuius p̄ orem cla
ra uicem confessio. **Q**uia te re
tempore seculi uerbo pbauit si
da p̄ te trahis ab egra retr̄ car
ceris in ma. **D**e hinc celus sor
pone sub septeno sermone ne
rus erui p̄ luduum pendens
docuit xp̄m. **H**ic eius eterno
xp̄e clarificatum lumine sp̄m
sumens in pace cele locasti in
cedero. **Q**uicquid cui pelamem
andrea succuro pius quo p̄
nobis exorante meo n̄r̄ do
mine. **L**aus et honore t̄ xp̄e u
na cum regnante patre almo
q̄ simul flamm̄ uni subertino
uomine. **am̄. De s̄a katherina.**

Ave katherina margyr̄ er
regina uirgo deo digna
initis ac benigna. **H**ost̄ regis
nata xp̄o regi grata uera spon
sa xp̄i xp̄m induisti. **Q**ue te

77
spondisti sponfam fore xp̄i sp̄o
sa sponso gratos fac nos et ac
ceptos. **V**ic̄ur̄ sapientia dum
solus tormentū cōsa laere su
is s̄yna sepluris. **M**onstra in
te uiam ut philosophiam inū
di transeamus uoram in qui
ratibus. **O**ra et inclina no
bis uerum s̄yna ut introitus
chorum tecum anglor̄. **S**it
laus deo pat̄. **In dedicatione s̄ym.**

The beata ierlm̄ dicta pa
res uisio quo consit utur
in eius uis̄ relap̄idib; et ange
les coenata ut spon̄sata omni
te. **P**ona ueniens eicelo nup
tiali thalamo s̄parata ut spon
sata copulet d̄no ylatree et mu
ri eius ex atro purillimo.

Porte uicent margaritis ad
tus patetib; et uirtute me
ritor̄ illuc introducitur om
nis qui pro xp̄i uomine hic
in mundo premitur. **G**uisti
onib; pressuris expol̄it̄ lap
res suis coap̄atur̄ locus peg
manus artificis disponunt
p̄man̄suri sacris edificijs.

Angulare fundamentū lapis
xp̄e nullus est qui cōpage pa
rietum in utroq; necitat̄ q̄
spon s̄a suscepit in quos cordis

Handwritten marginal notes in a smaller script, partially obscured by the binding edge.